

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
OV studie Binnenstad

DATUM
17 oktober 2023
Verz. 17 oktober 2023

BIJLAGEN
1

BEHANDELD DOOR
BJC (Bjorn) Löenis

TELEFOONNUMMER
043 350 4514

ONZE REFERENTIE
2023.04248

E-MAILADRES
Bjorn.Loenis@maastricht.nl

FAXNUMMER
043 - 350 4141

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

Met deze raadsinformatiebrief wil ik u informeren over de voortgang van de OV studie Binnenstad. De studie onderzoekt de mogelijkheid om de OV-as om te leggen en de mogelijkheid om de busroutes door het centrum te verleggen, met als doel het verbeteren van de verkeersveiligheid en meer ruimte te creëren voor voetgangers en fietsers.

Aanleiding

In 2005 is het raadsbesluit genomen om de OV-as te verleggen van de Markt en Gubbelstraat naar de Bassinbrug en Maasboulevard. Destijds is de uitvoering aangehouden omdat onzekerheid was over de komst van de tram en de daarmee gepaard gaande infrastructurele aanpassingen in de openbare ruimte. Inmiddels is het officieel dat de tram naar Hasselt niet door gaat en wordt invulling gegeven aan het reeds in 2005 genomen raadsbesluit. Sinds 2005 hebben verschillende ontwikkelingen in het noordwestelijk deel van het centrum plaats gevonden als onderdeel van het project Belvédère. Het doortrekken van de Fransensingel (verlengde Maasboulevard) biedt nieuwe alternatieven voor het verleggen van de OV-as, wat betreft de route. Daarom is een onderzoek gestart naar de verschillende alternatieven voor het verleggen van de OV-as.

In de Omgevingsvisie 2040 Maastricht is het verleggen van de OV-as ook opgenomen als beleidsdoel. Dit betreft niet alleen de route Markt-Gubbelstraat, maar alle busroutes die het centrum kruisen, dit zijn de huidige lijnen 4 en 7 die rijden via de Grote Gracht en het Vrijthof. Dit beleidsdoel komt voort uit het prioriteren van lopen en fietsen in het centrum en het verbeteren van de verkeersveiligheid. In de OV-studie Binnenstad worden beide vraagstukken opgepakt aangezien zij samen de OV-bereikbaarheid van het centrum bepalen.

Plan van aanpak

Twee vraagstukken dienen beantwoord te worden op het gebied van OV in het centrum. Enerzijds de vraag welke mogelijkheden/routes er zijn om de OV-as te verleggen. Anderzijds speelt de vraag op welke wijze het centrum bereikbaar dient te zijn per OV, en dan met name de zuidwestelijke zijde van het centrum en het Vrijthof. De twee vragen hebben een grote samenhang aangezien zij samen de OV-bereikbaarheid van het centrum bepalen. Het soort, de omvang en de gevraagde benadering van de problematiek bij beide vraagstukken verschilt enorm. Daarom is besloten om deze trapsgewijs te doorlopen, rekening houdend met de samenhang van beide vraagstukken.

DATUM
17 oktober 2023

Fase 1: Analyse Huidige gebruik

Het eerste deel van de OV-studie Binnenstad betrof de analyse van de huidige situatie en het huidige OV-gebruik. Voor dit eerste deel is begin 2023 reeds opdracht gegeven en de analyse is inmiddels afgerond. Op basis van de inzichten uit de analyse zijn concept-varianten opgesteld die technisch mogelijk zijn en passend zijn bij het OV-gebruik.

Fase 2a: Verkeerskundig onderzoek varianten 'Omleggen OV-as Markt-Gubbelstraat'

Zoals gezegd heeft de gemeenteraad in 2005 reeds besloten om de OV-as te verleggen naar de Maasboulevard. Voor bussen met een bestemming Markt en/of verder (Grote Gracht, Vrijthof) was toen een routing via de Boschstraat met een haltering op de Markt voorzien. Dit betekent dat er straks geen sprake meer is van een doorsnijding van de Markt door middel van een busroute door de Gubbelstraat.

In 2025/2026 wordt de verlengde Maasboulevard (doortrekken Franssensingel) gerealiseerd en deze nieuwe weg biedt aanvullende mogelijkheden voor het verleggen van de OV-as. Voor het verleggen van de OV-as zijn daarom drie varianten opgesteld, deze zijn weergegeven in Bijlage B1:

- Variant 1A: omleggen OV-as naar Bassinbrug (conform raadsbesluit uit 2005)
- Variant 1B: omleggen OV-as naar Boschstraat en verlengde Maasboulevard
- Variant 1C: omleggen OV-as naar Frontensingel en verlengde Maasboulevard

Het gaat hierbij om het verleggen van de gehele OV-as (± 24 bussen per uur, per richting) van de Gubbelstraat naar de Bassinbrug of de nieuwe verlengde Maasboulevard. Vanwege het grote aantal bussen vraagt dit om een meer verkeerstechnische benadering. Bijvoorbeeld, kunnen de kruispunten met verkeerslichten het aantal bussen verwerken, is er voldoende opstelruimte aanwezig bij de kruispunten om het verkeer af te wikkelen, welke aanpassingen zijn ruimtelijk en financieel nodig om een variant te realiseren en wat betekent dit voor de dienstregeling (betrouwbaarheid en kosten) van Arriva.

Er is gekozen om met dit onderdeel van de variantenstudie te starten vanwege het feit dat voor het verleggen van dit deel van de OV-as reeds een raadsbesluit is genomen, de vorderingen rondom de ontwikkelingen bij Sappi en omdat dit vraagstuk een verkeerskundig technisch vraagstuk is met de nodige ruimtelijke en financiële consequenties. Voor elke variant wordt inzichtelijk gemaakt wat de consequenties zijn en welke maatregelen nodig zijn om een variant te realiseren. De opdracht voor deze variantenstudie is weggezet bij een adviesbureau waarbij inhoudelijke input wordt geleverd door Arriva, provincie Limburg en gemeente Maastricht.

Fase 2b: Verkenning 'Alternatieve OV-bediening zuidwestelijk deel centrum'

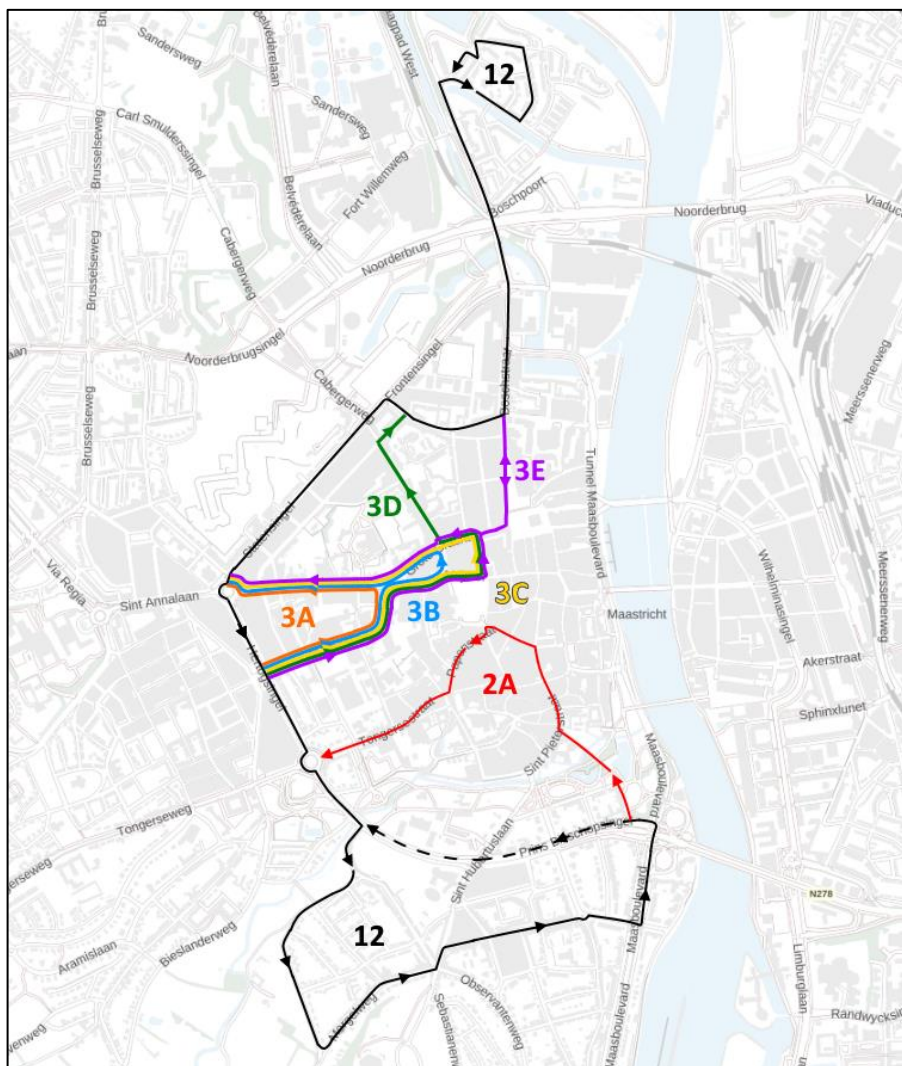
Voor de OV-bereikbaarheid van het zuidwestelijke deel van het centrum wordt een verkenning uitgevoerd waarbij het de vraag is op welke wijze het centrum bereikbaar dient te zijn per OV. De voornaamste redenen voor deze verkenning zijn de verkeersonveiligheid in de Grote Gracht en het verminderen van de conflicten in de openbare ruimte op het Vrijthof tussen fietsers, voetgangers en bussen. Hierdoor ontstaat ook meer ruimte t.b.v. ontmoeten en verblijven. Er ligt nog geen besluit voor het aanpassen van de dienstregeling in dit deel van het centrum, wel een nadrukkelijke beleidswens (vastgelegd in Omgevingsvisie 2040). De vraag hierbij is hoe het centrum bereikbaar blijft voor inwoners en bezoekers van de stad die minder mobiel zijn. Het gaat hier dus primair om een verkenning van de mogelijkheden. De focus ligt meer op de balans tussen verkeersveiligheid, leefbaarheid en OV-bereikbaarheid van het centrum. Het verschil met de variantenstudie voor de Markt – Gubbelstraat is dat bij dit vraagstuk de verschillende varianten van grote invloed zijn op het dagelijks leven van bewoners, bezoekers, ondernemers en overige stakeholders.

DATUM
17 oktober 2023

Voor deze variantenstudie zijn in de eerste fase van het onderzoek reeds conceptvarianten opgesteld. Uitgangspunt bij het opstellen van varianten is een bediening van het centrum d.m.v. kleine, stille en elektrische busjes met een lage instap. De grote bus verdwijnt daarmee uit het centrum en wordt vervangen door een kleinere bus. Dit biedt voordelen wat betreft benodigde ruimte voor het manoeuvreren en de verkeersveiligheid. Zoals gezegd ligt de focus op reizigers die minder mobiel zijn, op welke wijze kunnen zij op het Vrijthof of in het centrum geraken. De opzet van de nieuwe centrumbediening is gericht op inclusieve mobiliteit en bedient een doelgroep die vooral baat heeft bij korte loopafstanden tot het centrum en minder waarde hecht aan een korte reistijd (bv. ouderen). Daarnaast ligt er een vervoersvraag vanuit de buurten Jeker- en Kommelkwartier.

Het voorstel is om de route van de huidige lijn 12 (van Boschpoort naar Villapark en uitgevoerd door een kleine bus) aan te passen naar de gewenste centrumbediening. De conceptvarianten die meegenomen worden in het onderzoek zijn afgestemd met Arriva (OV-concessienemer) en de provincie Limburg (OV-concessieverlener). In Afbeelding 1 is een overzicht van de conceptvarianten weergegeven.

Afbeelding 1: Huidige lijn 12 (zwarte lijn) en de conceptvarianten (in kleur)

DATUM
17 oktober 2023

Toelichting bij de conceptvarianten uit Afbeelding 1:

- Variant 2A: Rondje Jekerkwartier
- Variant 3A: Rondje Calvariestraat en Brusselsestraat
- Variant 3B: Rondje Calvariestraat, Statenlaan en Brusselsestraat
- Variant 3C: Rondje Calvariestraat, Vrijthof, Helmstraat en Brusselsestraat
- Variant 3D: Route via Calvariestraat, Vrijthof, Helmstraat en Capucijnenstraat
- Variant 3E: Route via Calvariestraat, Vrijthof, Grote Gracht en Markt

Aanvullend op de conceptvarianten uit Afbeelding 1 wordt ook gekeken naar andere OV-alternatieven, zoals een vraag gestuurde bediening, op basis van ritreservering.

De conceptvarianten voor de bediening van het zuidwestelijke deel van het centrum worden ook met belanghebbenden in het centrum gedeeld, o.a. buurt- en ondernemersverenigingen. Meer informatie over het onderzoek is te vinden op: www.gemeentemaastricht.nl/onderzoek-openbaar-vervoer-centrum. Op woensdag 25 oktober vindt de stadsdeeltafel van het stadsdeel Centrum plaats. Op deze avond kunnen aanwezigen hun wensen en vragen kwijt over de OV-routes. De verzamelde feedback wordt meegenomen bij het bepalen van de definitieve onderzoeksvarianten.

De toetsing van deze varianten wordt uitgevoerd door een werkgroep bestaande uit experts van adviesbureau Goudappel, Arriva, provincie Limburg en gemeente Maastricht.

Fase 3: Totaalafweging

Na afronding van de twee variantenstudies wordt een totaalafweging gemaakt van de voor en nadelen en (on)mogelijkheden van de verschillende varianten. Deze totaalafweging met een voorkeursvariant voor de nieuwe OV-as wordt ter besluitvorming voorgelegd aan de raad. De resultaten bestaan uit een uiteenzetting van de consequenties per variant op het gebied van financiën, bereikbaarheid, OV-exploitatie, technische inpasbaarheid en verkeersveiligheid.

Planning

De planning behorende bij bovenstaand plan van aanpak voor het tweede deel van de OV-studie ziet er als volgt uit:

Oktober:

- Uitvoering van de variantenstudie verleggen OV-as Markt-Gubbelstraat
- Afstemmen conceptvarianten 'verkenning van alternatieven voor OV-bediening van het zuidwestelijke deel van het centrum' met buurt- en ondernemersverenigingen centrum.

November:

- Bepalen definitieve onderzoeksvarianten voor het zuidwestelijke deel van het centrum (Kommel, Vrijthof, Jekerkwartier).
- Uitvoeren variantenstudie OV-bediening zuidwestelijk deel centrum.

Januari:

- Resultaten variantenstudie 'Verleggen OV-as Markt - Gubbelstraat' terugkoppelen aan raad en stakeholders. Consequenties duiden voor de 'verkenning van alternatieven voor OV-bediening van het zuidwestelijke deel van het centrum'.

Februari/maart:

- Resultaten variantenstudie OV-bediening zuidwestelijk deel van het centrum terugkoppelen aan raad en stakeholders.

DATUM
17 oktober 2023

Q2 2024:

- Resultaten van beide variantenstudies verwerken in een voorkeursvariant voor het verleggen van de OV-as en deze ter besluitvorming voorleggen aan de raad.

Ik vertrouw erop dat ik u hiermee voldoende heb geïnformeerd over de voortgang van de OV-studie Binnenstad.

Hoogachtend,

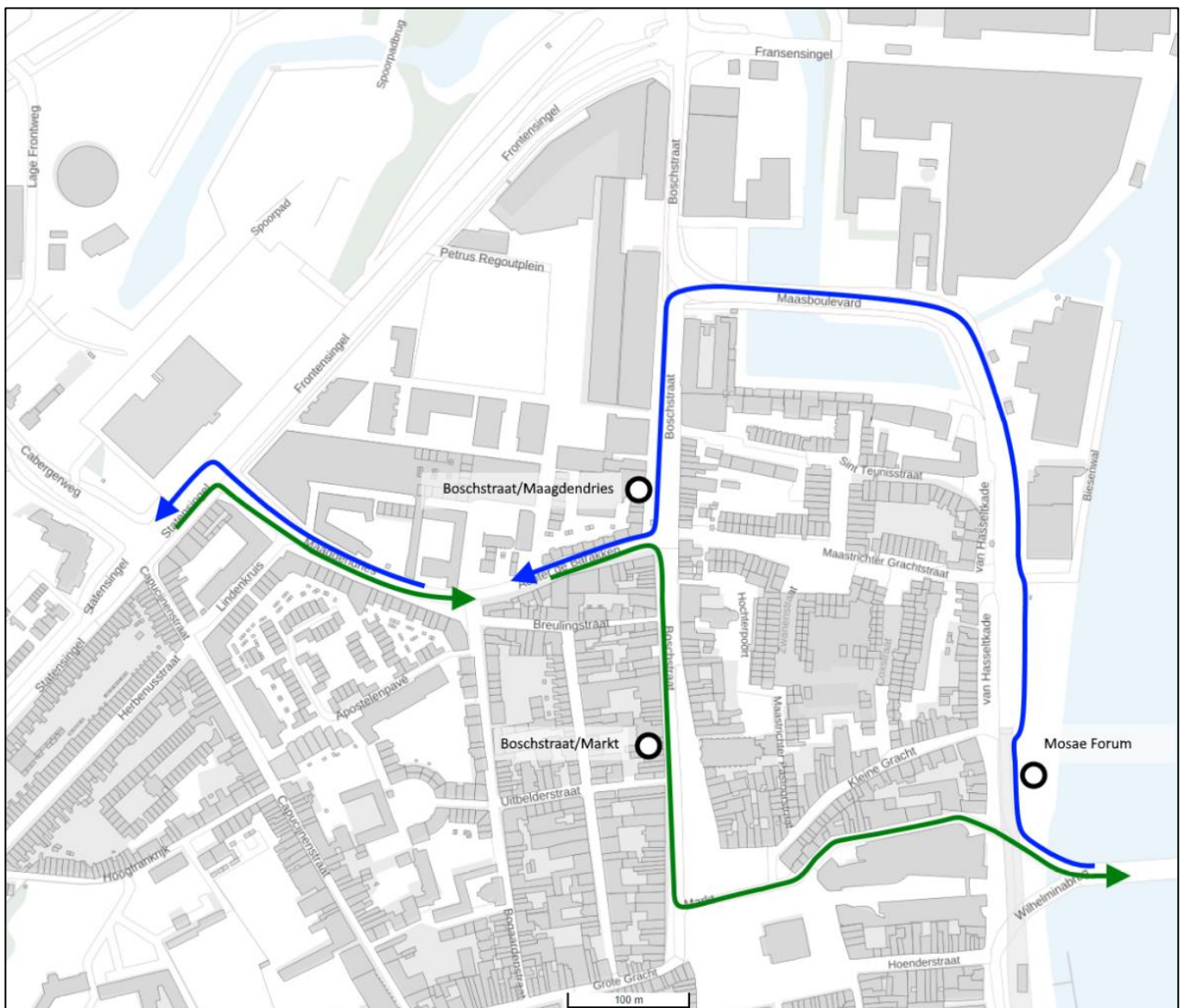
John Aarts,
Wethouder Mobiliteit, Stadsbeheer, Duurzaamheid en Hospitality

Referentiesituatie (situatie 2023)

In de huidige situatie is de OV-as door het noordwestelijk deel van het centrum gescheiden op basis van rijrichting. In westelijke richting loopt de OV-as van het station via de Wilhelminabrug, Maasboulevard, Boschstraat en Maagdendries naar de singels (blauwe pijl). In oostelijke richting loopt de OV-as vanaf de Statensingel via de Maagdendries, Boschstraat, Gubbelstraat en Wilhelminabrug richting het station (groene pijl).

Momenteel lopen twee buslijnen (4 en 7) door de binnenstad, in één rijrichting. Zo rijdt lijn 4 vanaf (het station) de Markt, via het Vrijthof naar het Tongerseplein. Lijn 7 rijdt via het Tongerseplein, Calvariestraat, Vrijthof naar de Markt, en vervolgens het station. Deze blijven voorsnog behouden en komen ter sprake in het tweede deel van de OV-studie 'Verkenning alternatieve OV-bediening zuidwestelijk deel centrum'.

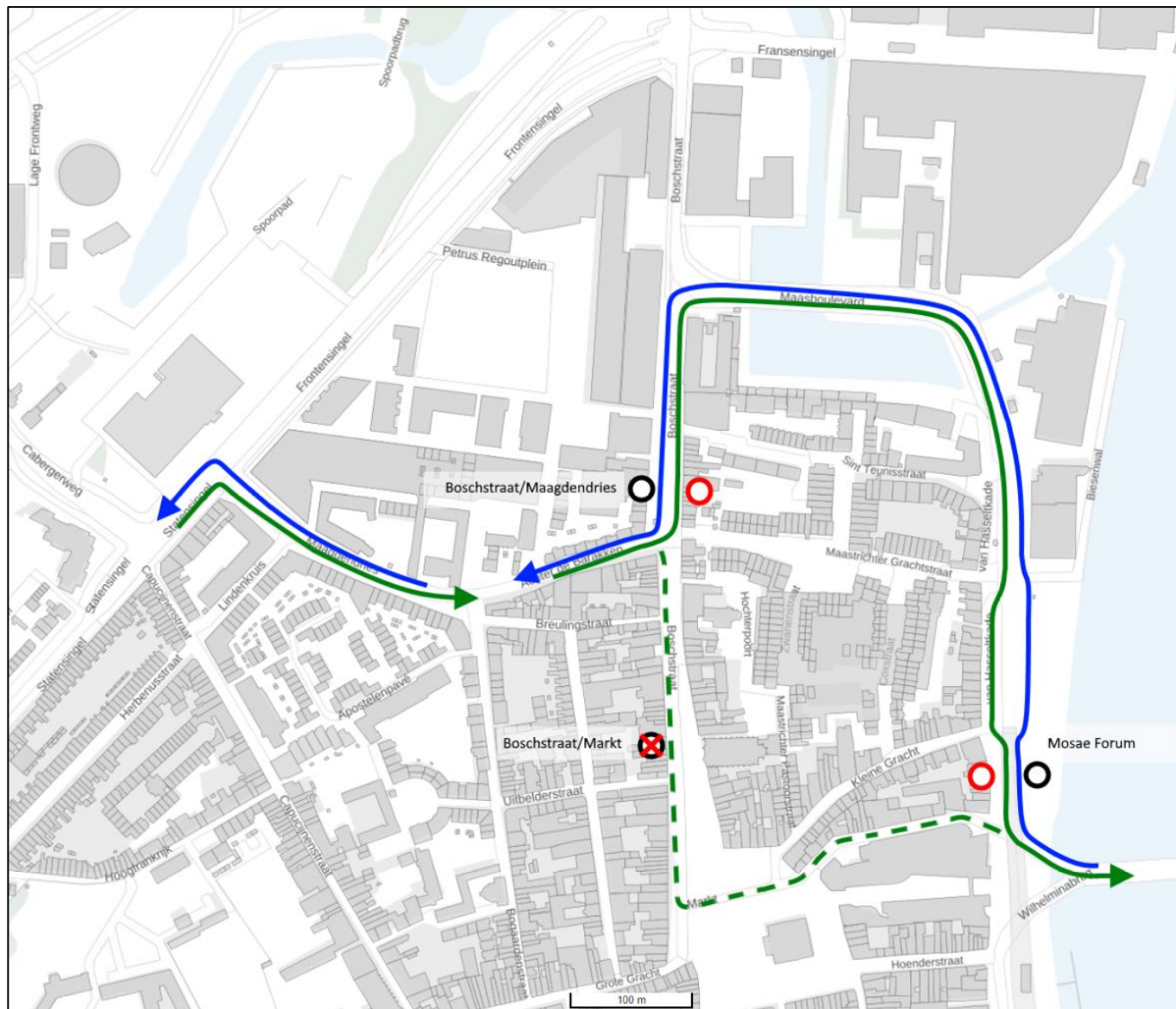
In onderstaande afbeelding is de OV-as en bijbehorende haltes weergegeven in de huidige situatie:

Variant 1A: Omleggen OV-as naar Bassinbrug (conform raadsbesluit uit 2005)

De OV-as in de richting van het station (groene pijl) wordt verplaatst van de Gubbelstraat naar de Bassinbrug. Het verleggen van de OV-as geeft de mogelijkheid voor de realisatie van twee (reeds beoogde) bushaltes, Boschstraat/Maagdendries en Mosae Forum.

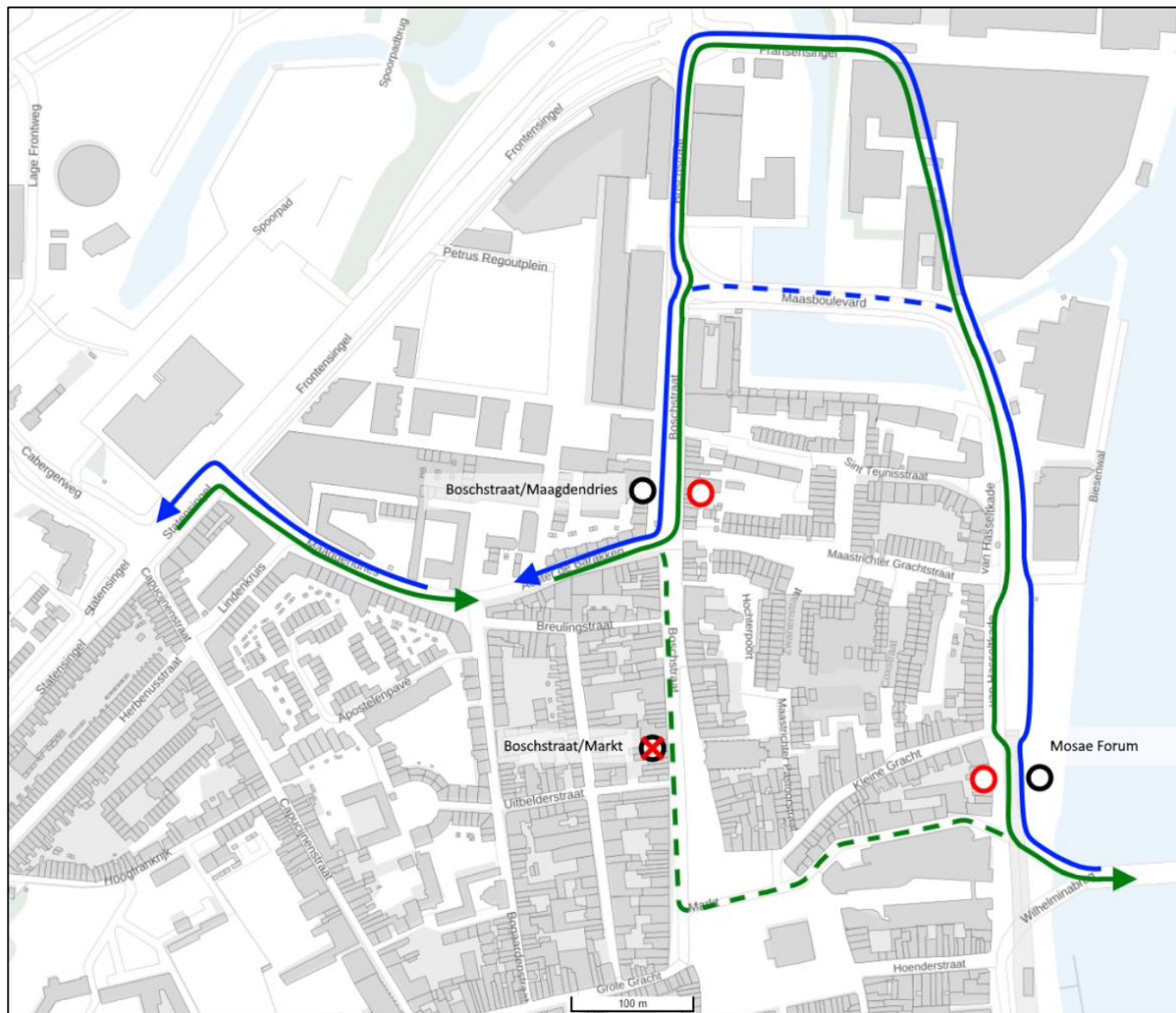
De halte Boschstraat/Markt komt hiermee te vervallen voor de meeste lijnen, enkel lijn 4 en 7 blijven voorsnog gebruik maken van deze halte.

Variant 1B: Omleggen OV-as naar Boschstraat en verlengde Maasboulevard

De OV-as in oostelijke richting, van singels naar station (groene pijl), wordt verplaatst van de Gubbelstraat naar de verlengde Maasboulevard. De OV-as in westelijke richting, van station naar singels (blauwe pijl), wordt verlegd van de Bassinbrug naar de verlengde Maasboulevard. Het verleggen van de OV-as geeft de mogelijkheid voor de realisatie van twee (reeds beoogde) bushaltes, Boschstraat/Maagdendries en Mosae Forum. De Bassinbrug wordt in deze variant niet gebruikt door OV.

De halte Boschstraat/Markt komt hiermee te vervallen voor de meeste lijnen, enkel lijn 4 en 7 blijven voorsnogen gebruik maken van deze halte.

Variant 1C: Omleggen OV-as naar Frontensingel en verlengde Maasboulevard

De OV-as in oostelijke richting, van singels naar station (groene pijl), wordt verplaatst van de Gubbelstraat naar de verlengde Maasboulevard en Frontensingel. De OV-as in westelijke richting, van station naar singels (blauwe pijl), wordt verlegd van de Bassinbrug naar de verlengde Maasboulevard en Frontensingel. Het verleggen van de OV-as geeft de mogelijkheid voor de realisatie van een (reeds beoogde) bushalte Mosae Forum. De Bassinbrug wordt in deze variant niet gebruikt door OV.

De halte Boschstraat/Maagdendries en Boschstraat/Markt komen hiermee te vervallen voor de meeste lijnen, enkel lijn 4 en 7 blijven voorsnog gebruik maken van deze halte.

